

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva: Ümummilli lider Heydər Əliyev bütün ömrü boyu xalqına, vətəninə sədaqətlə xidmət edib

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev bütün ömrü boyu xalqına, vətəninə sədaqətlə xidmət etmişdir. Müasir Azərbaycan tarixinin bütün səhifələrində, istər iqtisadiyyat, istər xarici siyasət, istər elm və mədəniyyətdə onun silinməz izlərini görürük. Bu fikirlər Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın rəsmi "Instagram" səhifəsində edilən paylaşımında yer alıb. Paylaşımında qeyd edilir ki, Heydər Əliyev nailiyyətləri və qələbələri Azərbaycanın tarixində və Azərbaycan xalqının ürəyində əbədi yaşayacaq və gələcək nəsillər üçün mərdlik, müdriklik və vətənpərvərlik nümunəsi olacaqdır.

Aİ ölkələrinə məhsul ixracının dəyəri 1,1 milyard dollar artıb

Bu ilin yanvar-iyun aylarında Azərbaycandan Avropa İttifaqına (Aİ) üzv ölkələrə 5 milyard 319 milyon 766 min ABŞ dolları dəyəridə məhsul ixrac olunub. Dövlət Gömrük Komitə-

sindən bildirilib ki, bu göstərici 2018-ci ilin mü-

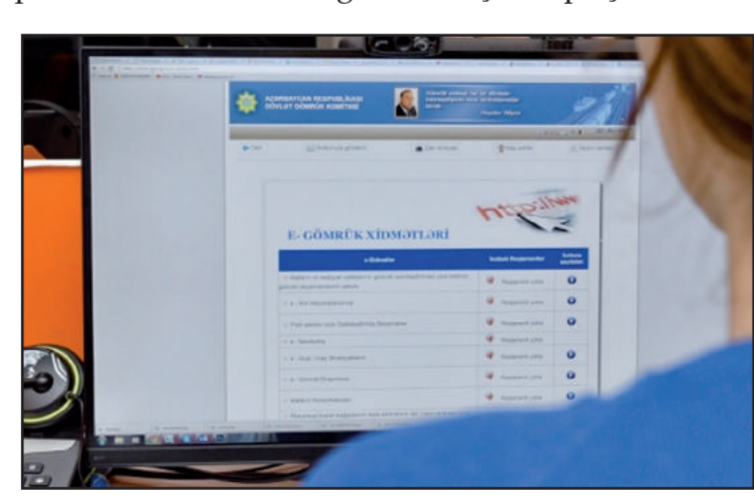

vafiq dövrünə nisbətən 1 milyard 170 milyon 909 min dollar çoxdur. Altı ayda Aİ ölkələrindən Azərbaycana idxal edilən məhsulun dəyəri isə 1 milyard 162 milyon 292 min dollar olub.

Gömrük Komitəsinə 2 milyondan çox elektron müraciət daxil olub

Cari ilin yanvar-iyun aylarında vətəndaşlar tərəfindən Dövlət Gömrük Komitəsinə 2 milyon 27 min 487 elektron müraciət daxil olub. Komitədən bildirilib ki, daxil olan müraciətlər arasında fiziki şəxslər tərəfindən Azərbaycan Respublikasının gömrük sərhədindən keçirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin bəyan edilməsi üzrə elektron sadələşdirilmiş bəyannamənin

qəbulu, gömrük əməliyyatları və ya gömrük prosedurları ilə bağlı

ödəniləcək gömrük ödənişlərinin həyata keçirilməsi çoxluq təşkil edib.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı sektorunda istehsal artıb

Yanvar-iyun aylarında sənayenin elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda 995,3 milyon manatlıq məhsul istehsal olunub və xidmətlər göstərib. Dövlət Statistika Komitəsinə bildirilib ki, əvvəlki ilin eyni ayları ilə müqayisədə elektrik enerjisi, qaz

və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 2,8 faiz artıb. Sənaye məhsulunun 4,2 faizi məhz bu sektordə istehsal olunub. 6 ayda su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal edilmiş məhsulların həcmi isə 7,4 faiz artaraq 155,8 milyon manat olub.

Sənaye məhsulunun 0,7 faizi həmin sektordə istehsal edilib. İyulun 1-nə müəssisə və təşkilatlarda mızda çalışmış işçilərin 1,8 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində, 1,9 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda işləyib.

İqtisadiyyat naziri Əfqanıstan nümayəndə heyəti ilə görüşüb

İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev Əfqanıstan İslam Respublikasının Maliyyə naziri, Prezidentin Baş Müşaviri Məhəmməd Humayun Qayuminin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Şahin Mustafayev Azərbaycanın Əfqanıstanla ikitərəfli əməkdaşlığa önəm verdiyini, əlaqələrin genişlənməsində dövlət başçılarının siyasi iradəsini, ölkə rəhbərləri arasında keçirilən görüşlərin, aparılan danışıqların mühüm əhəmiyyətini vurğulayıb. Ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın əsas istiqamətlərindən olan ticarət əlaqələri barədə danışan Şahin Mustafayev bildirib ki, 2018-ci ildə iki ölkənin ticarət dövriyyəsi 37% artıb. Artım tendensiyası 2019-cu ildə də davam edir.

Azərbaycanın əlverişli iqtisadi-coğrafi mövqedə, nəqliyyat dəhlizlərinin kəşiməsində yerləşdiyini qeyd edən Şahin Mustafayev Əfqanıstanın ölkəmizin tranzit potensialından, xüsusilə La-

pis-Lazuli nəqliyyat dəhlizindən daha geniş istifadə imkanlarını vurğulayıb. Əməkdaşlığın inkişafı perspektivlərinə gəlincə, nazir Şahin Mustafayev enerji, sənaye, kənd təsərrüfatı, ticarət və investisiya, kiçik və orta sahibkarlıq, İKT, humanitar və s. sahələrdə potensialı qeyd edib. İqtisadiyyat naziri Azərbaycanın əl-

verişli biznes və investisiya mühiti barədə məlumat verib, iqtisadi-ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi üçün imkanları diqqətə çatdırıb, əfqanıstanlı sahibkarları ölkəmizdə yaradılmış işgüzar şəraitdən yararlanmağa dəvət edib. Görüşdə Azərbaycan-Əfqanıstan iqtisadi əlaqələrinin genişləndirilməsinə dair müzakirələr aparılıb.

Əfqanıstan Azərbaycan iqtisadiyyatına böyük həcmdə investisiya yatırır

Bu gün üçün Əfqanıstanın Azərbaycan iqtisadiyyatına yatırdığı investisiyaların həcmi 1,5 milyon dollar təşkil edir. Bunu İqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib Məmmədov iqtisadi əməkdaşlığa dair Azərbaycan-Əfqanıstan işçi qrupu-

nun ilk iclasında deyib. Nazir müavininin sözlərinə görə, Əfqanıstanın ölkəmizdə investisiya yatırdığı əsas sahələr sənaye, tikinti, nəqliyyat və tranzit sahələridir: "Əfqanıstanda Azərbaycanın təcrübəsi "Asan Xidmət" brendi altında

tətbiq olunur. Hazırda biz Azərbaycan sahibkarlarının Əfqanıstanda daha geniş layihələrin icrasında iştirakını təmin etməyi düşünürük". S.Məmmədov əlavə edib ki, bu, tikinti və infrastruktur-la bağlı layihələr ola bilər.

Dövlət büdcəsinin gəlirləri 10,4, xərcləri isə 10,9 milyard manat olub

Bu ilin yanvar-iyun aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 10 milyard 405,5 milyon manat, xərcləri isə 10 milyard 951 milyon manat təşkil edib. Bu barədə Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi məlumatlarda bildirilir. Dövlət Statistika Komitəsinin hesabatında isə qeyd olunur ki, büdcənin icrasında 545,5 milyon manatlıq və ya ümumi daxili məhsulun 1,4 faizi qədr kəsir yaranıb.

Adambaşına düşən ÜDM-in həcmi artıb

Bu ilin yanvar-iyun aylarında Azərbaycanda əhalinin hər nəfərinə düşən

ÜDM-in həcmi 3.228,1 manat təşkil edib.

Dövlət Statistika Komitəsinin hesabatında qeyd olunur ki, bu göstərici ötən ilin analoji dövrü ilə müqayisədə 1,5 faiz çoxdur. Belə ki, 2018-ci ilin ilk yarısında ölkədə adambaşına düşən ÜDM-in artım tempi əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən cəmi 0,4 faiz təşkil edib. Qeyd edək ki, hesabat dövründə Azərbaycanda 37,8 mlrd. manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,4 faiz çox ÜDM istehsal edilib.

Doğma Buzovnadən uzaq Qvadalaxaraya aparən yol

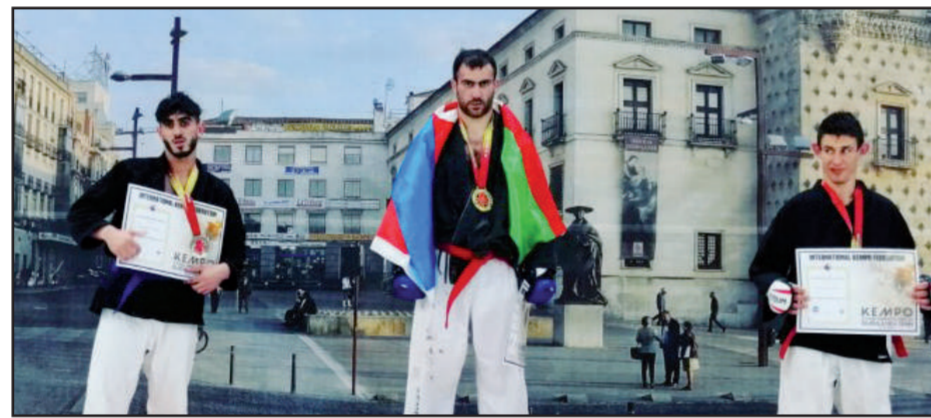
Aprelin 25-27-də İspaniyanın Qvadalaxara şəhərində Kempo üzrə 16-cı Dünya Çempionatı keçirilib. Nüfuzlu yarışlarda ölkəmizi Beynəlxalq Kempo Federasiyasının Azərbaycan-dakı nümayəndəsi Rauf İbrahimovun başçılığı ilə yığma komandamız təmsil edib. Çempionatda nokdaun versiyası üzrə kişilər arasında Buzovna Boz Oğuz İK-nın yetirməsi, Azərbaycan Kempo yığma komandasının üzvü, Respublika və Beynəlxalq yarışların qalibi Eynulla Qafarov (şəxsi məşqçi İlham Ağaverdiyev) birinci yeri tutub. O, həmçinin Kemponun Submişen versiyasında 2-ci yerə layiq görüldü. Qeyd edək ki, ümumilikdə, turnirdə 67 ölkədən 1300-ə yaxın idmançı mübarizə aparıb. AZƏRTAC-ın verdiyi bu qısa, ancaq çox qürurverici, sevin-dirici məlumatı aprel ayının sonunda izlədik. Bugün isə qəh-

rov. 1992-ci il avqustun 20-də Bakı şəhərinin Buzovna qəsə-bəsində anadan olub. 125 saylı orta məktəbdə oxuyub, sonra isə - 2008-ci ilə qədər Respublika Olimpiya İdman Liseyində (ROİL) təhsilini davam etdirib. 2010-2011-ci illərdə hərbi xidmətdə olub. Həyatında ən mühüm hadisə bu il İspaniya-da keçirilən yarışlarda qalib ol-masıdır. Bu qələbədə məşqçisi İlham Ağaverdiyevə borclu ol-duğunu deyir.

AZƏRTAC-ın həmin günlər (30 aprel 2019-cu il) yaydığı xə-

veteranıdır. 1975-ci ildən sambo, 1982-ci ildən karate, 1998-ci ildən ciu-citsu ilə məşğul olur. 1988-ci ildən sambo üzrə SSRİ idman ustasıdır, karate üzrə II dan və ciu-citsu üzrə 4-cü dan qara kəmərlə sahibidir. 1998-ci ildən Təhsil Nazirliyinin Uşaq, gənclər və idman məktəbində məşqçi-müəllim işləyir. 2000-ci ildə "Boz Oğuz" Ciu-Citsu Fərdi İdman Klubunu təsis edib. 2015-ci ildə Kempo (karate) üzrə Antalyada 12-ci Dün-ya çempionatında Seni Kempo üzrə veteranlar arasında 3-cü yeri, daha sonra Macarıstanda keçirilən yarışlarda 2-ci və 3-cü yerləri tutub.

2018-ci ildə əməkdar məşqçi adına layiq görüldü. Tələbəsinin qələbəsinə sevinən müəllim özündən çox tələbə-sindən danışdı. Eynulla 9 ya-şından İlham müəlliminin yan-ındadır. 2002-ci ildə 10 yaş ı olanda respublika çempionatı-

rəmanımız Eynulla Qafarov ilə görüşüb söhbət etdik. Özü haqqında çox qısa danışdı... Eynulla Həsənağa oğlu Qafa-

bərlərdə bir sətir var - Eynulla Qafarov (şəxsi məşqçi İlham Ağaverdiyev) birinci yeri tutub. Bu qədər qısa, amma nə qədər xoş... Biz Eynullanın məşqçisi İlham Ağaverdiyev ilə də redaksiyada görüşdük. İlham Ənvər oğlu Ağaverdiyev. 1966-cı il noyabrın 6-da Bakı şəhərinin Buzovna qəsəbəsində anadan olub. 1974-84-cü illərdə Buzovna qəsəbəsi 125 saylı orta məktəbi bitirdikdən sonra 1984-1992-ci illərdə Ç.İldırım adına Azərbaycan Dövlət Politeknik İnstitutunda təhsil alıb. 1992-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Milli Qvardiyasında işləyib, Dağlıq Qarabağ uğrunda dö-yüşlərdə iştirak edib. Müharibə

nun qalibi olub, dəfələrlə çem-pionatlarda qaliblər sırasına yüksəlib. 2019-cu ildə İspani-yanın Qvadalaxara şəhərində keçirilən Dünya çempionatı isə Eynulla üçün çox uğurlu olub. O, nokdaun üzrə 1-ci, Kemponun Submişen versiyasında isə 2-ci yerə layiq görüldü. İlham müəllim Eynulla ilə nəinki özü-nün, bütün Buzovna əhalisinin qürur duyduğunu söylədi. Gənclik arzuların gerçəkləşdi-rilməsi yolunda dayanmadan və yorulmadan mübarizə apar-maq deməkdir! Eynulla hələ gənclərdir, qarşıda onu yeni ya-rışlar, yeni qələbələr gözləyir. Eynullaya bu qələbələrə gedən yolda uğurlar diləyirik.

Yeganə Məmmədova

Azərbaycan Qafqazın turizm bazarının lideridir

Rusiya aviaşirkətlərinin təy-yarələrinin Gürcüstana uçuşunun dayandırılması ilə əlaqədar Rusiyada "Azərbaycan Gürcüstani əvəz edə bilirmi?" mövzusunda diskussiyalar səngimir. AZƏRTAC www.tourbus.ru re-sursuna istinadla Rusiya turizm bazarında ən təcrübəli şirkətlər-dən biri olan "Jarkov Tur" şirkə-tinin baş direktoru Andrey Jarko-vun bu barədə fikrini təqdim edir. A.Jarkov deyib: "Azərbaycan Gürcüstana layiqli əvəzdir, bəzi məqamlarda isə Azərbaycan daha yaxşı istiqamətdir. Məsələn, servis sahəsində. Qafqazın heç bir başqa respublikasında bu dərəcədə yüksək səviyyəli servis görmə-siniz. Bu servisin səviyyəsi artıq

Heydər Əliyev aeroportunda hiss edilir. Pasport nəzarəti masasında gömrük xidmətinin əməkdaşları qonaqları gülürlə qarşılayır və onlara bu ölkədə xoş istirahət arzu edirlər. Zəngin mədəni və tarixi irs, əla mətbəx - yaxşı məzuniyyətin bu mühüm tərkib hissələri Gürcüs-

tanla müqayisədə Azərbaycanda heç də aşağı səviyyədə deyil. Burada dəniz, kurortlar, həftə sağ-lamlıq kurortları da var. Məsələn, Nəbran şəhərində balneoloji kurort əla səviyyədədir. Qeyd edək ki, "Jarkov Tur" şirkə-ti Rusiya bazarında Azərbaycana turlar satışı ilə çoxdan məşğul olur. Andrey Jarkov www.tour-bus.ru saytına bir qədər əvvəl verdiyi müsahibədə qeyd edib ki, turizm istiqaməti kimi Azərbay-cana tələbat ilbəl artır. O deyib: "Burada Xəzər dənizinin lap sa-hilində yerləşən bir neçə maraqlı otel açılıb. Bir mühüm məqam da var ki, Azərbaycandakı otellər həmişə açıqdır və yaxşı qiymətlər təklif edirlər".

"MƏTANƏT A" USTALARI MAARİFLƏNDİRİR

Yarandığı gündən daim inno-vativ texnologiyaların tətbiqi ilə istehsal etdiyi yeni məhsul-lar, ixtiraları sayəsində artıq 20 ilə yaxındır Azərbaycanın inşa-ət materialları sektorunun lideri ünvanını özündə saxlamağı bacaran "Mətanət A" şirkəti, eyni zamanda, inkişaf etmiş ölkələrdə tikinti sektorunda tətbiq edilən qabaqcıl ənənələrin də ölkəmizdə tətbiqi ilə tanınır. Məhz "Mətanət A"-nın təşəbbüsü ilə ölkəmizdə ilk dəfə ustaların bilik və bacarıqlarının artırılma-sını qarşısına məqsəd qoyan "Us-talar Klubu" təsis olunub. Kluba üzv olan ustalarla tez-tez görüş-lər keçirilir, treninq və seminarlar təşkil olunur, "Mətanət A" şirkə-tinin məhsulları ilə bağlı ətraflı məlumatlar verilir. Bu günlərdə "Ustalar Klubu"-nun yeni silsilə görüş-təlimlərinə start verilib. Bu dəfəki təlimlər əsasən şirkətin yeni brendi - AZERLIME suvaq və hörgü üçün əhəng məhsulu-nun tanıtımına həsr olunub. İlk təlimlər Bakı və Sumqayıt şəhər-lərini əhatə edib.

Beş gün davam edən təlimlərdə yüzlərlə usta və "Mətanət A" şirkətinin məhsullarının daimi müştəriləri iştirak edib. Paytaxt və Sumqayıt şəhərində baş tutan təlimlərdə iştirakçılar əvvəl-cə tədbir məkanının foyesində təşkil olunan sərgidə "Mətanət A" şirkətinin məhsulları ilə tanış olublar.

Daha sonra onlara AZERLIME suvaq üçün əhəng məhsulu ilə bağlı ətraflı məlumat verilib. Tə-limə qatılan mindən artıq usta

də artıq geniş yayılmış əhəngli suvaq ənənəsini təqdim edən AZERLIME suvaq üçün əhəng məhsulu inşaat sektorunda, su-vaq və hörgü işlərinin görülmə-sində unikal bir məhsuldur.

AZERLIME məhsulu suvağın hazırlanmasında istifadə olu-nan sementi 50% azaldır, eyni zamanda, suvağın möhkəmliyini normada saxlayır və yekunda su-vaq xərcinə 25%-ə qədər qənaət edir. Əhəngli suvağın bir çox üstünlükləri mövcuddur. Belə ki, AZERLIME qatılaraq alın-mış əhəngli suvağın tətbiqi daha rahatdır. Eyni zamanda, daha çox səth suvanmaqla yanaşı, anti-bakterial səth də əldə edilir. "Mətanət A" şirkəti təmir-tikinti işləri həyata keçirən bütün tikin-ti şirkətlərini, ustaları, hər kəsi AZERLIME əhəng zavodunun yüksək aktivliyə malik və stabil keyfiyyətli əhəng məhsulların-dan istifadəyə çağırır.

Təlim zamanı mütəxəssislər us-taların AZERLIME suvaq üçün əhəng məhsulunun tətbiqi ilə bağlı onlara qaranlıq qalan sual-ları da cavablandırılar. Təlimlə-rin sonunda iştirakçılar arasında

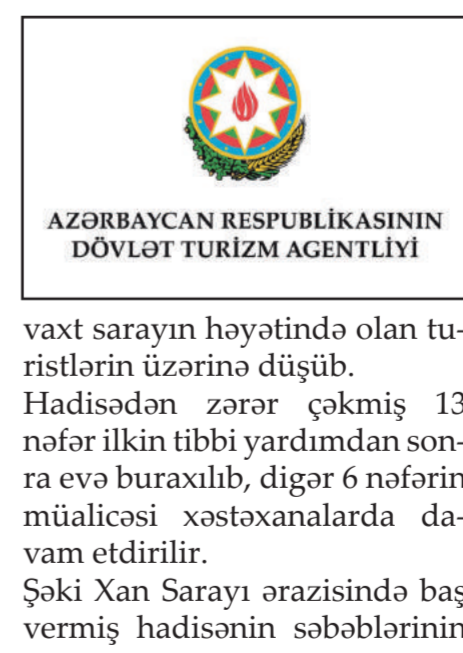

lotoreya çəkilişi həyata keçirilib, qaliblərə dəyərli hədiyyələr təq-dim olunub. Təlimlər iyul ayı ərzində ölkə-nin digər bölgələrində də da-vam etdiriləcək.

Mətanət A
AZERLIME
azalacaq xərciniz!
SUVAQ
ÜÇÜN
ƏHƏNG
TƏMİZLƏNİB
www.matanata.com

Şəki Xan Sarayının ərazisinə giriş bir müddət bağlı olacaq

Dövlət Turizm Agentliyinin rəhbərliyinin qərarı ilə "Yuxarı Baş" Dövlət Tarix-Memariq Qoruğunda yerləşən Şəki Xan Sarayının ərazisinə giriş bir müddət bağlı olacaq. Agentlikdən bildirilib ki, mü-vafiq araşdırma və bərpa işlə-rindən sonra ictimaiyyətə əlavə məlumat verəcək və sarayın ərazisi turistlərin üzünə açıq olacaq. İyulun 14-də saat 12 radələrində Şəki Xan Sarayı ərazisində 1530-cu ilə aid ağacın təxminən 50 santimetr diametrində olan budağı qəflətən qırılaraq həmin

müəyyənləşdirilməsi məqsə-dilə Fövqəladə Hallar, Ekologi-ya və Təbii Sərvətlər nazirliklə-rinin, Dövlət Turizm Agentliyi və Baş Prokurorluğun məsul şəxsləri Şəki şəhərinə ezam olu-nublar. Hadisə ilə əlaqədar Baş Pro-kurorluğun 492 55 40, FHN-in 112 və Səhiyyə Nazirliyinin 498 78 46 sayılı qaynar xətt əlaqə mərkəzləri yaradılıb. Baş verməmiş hadisə və xəsarət alan şəxslərin müalicəsi dövlətimizin başçısının xüsusi nə-zarətindədir.

Təsisçi:
Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ
Baş redaktor:
Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:
Ziyad Səmədzadə, Aytən Səmədzadə, Akif Musayev, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Elşad Səmədzadə, Məhşiz Əhmədov, Müşfiq Atakişiyev, Amil Məhərrəmov, Rüfət Quliyev, Mirqasım Vahabov, Süleyman Qasimov, Ədalət Muradov, Vahid Novruzov, Aydın Hüseynov, Rəsul Balayev, Cahangir Qocayev, Abbas Əliyev

Dizayner:
Lamiyə NƏBİYEVƏ

Redaksiyanın ünvanı:
Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnmiş, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 2500

Komitə dövlət büdcəsinə 2 milyard manatdan çox vəsait köçürüb

Bu ilin yanvar-iyun aylarında Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən dövlət büdcəsinə daxil olmalar 2 milyard 65 milyon 160 min manat olub. Komitədən bildirilib ki, altı ayda gömrük rüsumları üzrə dövlət büdcəsinə daxi-

lomalr 483 milyon 957 min manat, əlavə dəyər vergisi üzrə 1 milyard 424 milyon 239 min manat, aksizlər üzrə 136 milyon 798 min manat, yol vergisi üzrə isə 20 milyon 165 min manat təşkil edib.

Əhalinin nominal gəlirləri 6,6 faiz artıb

Yanvar-iyun aylarında ölkə əhalisinin nominal gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən 6,6 faiz artaraq 27 milyard 355,8 milyon manat təşkil edib, əhalinin hər nəfərinə orta hesabla 2 min 768,6 manatlıq gəlir düşüb.

Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, bütün icbari və könüllü ödənişlər edildikdən sonra əhalinin sərəncamında 25 milyard 131,5 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən 6,7 faiz çox vəsait qalıb.

Bank sektoruna 1,8 milyard manat kapital inyeksiyası edilib

Ötən müddətdə bank sektoruna 1,8 milyard manat kapital inyeksiyası olunub. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının (MBNP) mətbuat xidmətindən bildirilib ki, Alman-Azərbaycan Xarici Ticarət Palatası tərəfindən ənənəvi qaydada təşkil olunan "AHK Impuls" görüşündə MBNP-nin nümayəndə heyəti

iştirak edib. Palataya üzv təşkilatların, beynəlxalq maliyyə institutlarının, o cümlədən Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının (IFC), İsveçrənin İqtisadi Məsələlər üzrə Dövlət Katibliyi (SECO), xarici ölkələrin Azərbaycandakı diplomatik nümayəndələrinin iştirak etdiyi tədbirdə Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının İdarə Heyətinin sədri vəzifəsini icra edən İbrahim Alişov mətbuat xidmətindən bildirilib ki, Alman-Azərbaycan Xarici Ticarət Palatası tərəfindən ənənəvi qaydada təşkil olunan "AHK Impuls" görüşündə MBNP-nin nümayəndə heyəti

zarı və ödəniş sistemləri sahəsində həyata keçirilən islahatlar haqqında geniş məlumat verib. Ötən müddət ərzində bütövlükdə bank sektoruna 1,8 milyard manat kapital inyeksiyası edildiyi, sektorun kapital adekvatlığı göstəricisi 24,2 faiz təşkil etməklə, minimum kapital tələbini 2,4 dəfə üstələdiyi diqqətə çatdırılıb. Həmçinin "Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemləri kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Fərmanın icrası barədə məlumat verilərək bildirilib ki, mayın 31-nə kompensasiya hesablanmış vətəndaşların 95,5 faizinə

ümumilikdə 600,1 milyon manat həcmində ödənişlər edilib. Bu da cəmi ayrılmış məbləğin 91,4 faizini təşkil edir. Tədbirdə, eyni zamanda, aparılmış islahatlar nəticəsində əldə olunan nailiyyətlər, Daşınar Əmlakın Yüklüliyünün Reyestrin və Özəl Kredit Bürosunun fəaliyyəti başlasının ölkəmizin "Getting Credit" ("Kredit Ölcətlənliyi") indikatoru üzrə mövqeyinə təsiri, 122-yerdən 100 pillə irəliləyərək 22-ci yerdə qərarlaşması haqqında məlumat verilib, Azərbaycanda minoritar səhmdarların hüquqlarının qorunması göstəricisinə görə 8 pillə irəliləyərək 2-ci yerdə yüksəldiyi bildirilib.

Azərbaycanın ən çox məhsul idxal etdiyi ölkələrin adları açıqlanıb

Azərbaycan cari ilin yanvar-iyun aylarında ən çox İsveçrədən məhsul idxal edib. Dövlət Gömrük Komitəsindən bildirilib ki, 6 ayda ölkəyə ən çox İsveçrə, Rusiya və Türkiyədən məhsul idxal edilib. İsveçrədən idxalın dəyəri 1 milyard 9 milyon 53 min ABŞ dolları, Rusiyadan 1 milyard 4 milyon 69 min dollar, Türkiyədən isə 677 milyon 400 min dollar olub.

Azərbaycanda sığorta bazarı təkmilləşdirilir

Azərbaycanda sığorta bazarında münasibətlərin tənzimlənməsini avtomatlaşdırmaq üçün işlər aparılır, xüsusən bu yeni proqram təminatı üçün təbiiq olunur. Bu barədə Azərbaycan Sığortacılar Assosiasiyasının (ASA) İdarə Heyətinin sədri Azər Əliyev Trend-ə deyib.

İdarə Heyəti İcbari Sığorta Bürosunun (İSB) yaxın günlərdə başlayacaq yeni onlayn sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi sistemindən danışdı. Onun sözlərinə görə, İSB-nin elektron informasiya sisteminin Azərbaycan Əhalinin Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi-

nin sistemə inteqrasiyası istehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəliklərinin nəticəsi olaraq elektron formada iş qabiliyyətinin itirilməsinə görə icbari sığorta üzrə sığorta siyasətinin verilməsi sahəsində həyata keçirilir. Assosiasiyanın rəhbəri, həmçinin "Audatex Azər-

baycan" şirkətinin Azərbaycanda vahid sığorta zərərlərinin qiymətləndirilməsi sisteminin tətbiqinin təşəbbüskarı olduğunu qeyd edib. ASA başçısının sözlərinə görə, Azərbaycanda kənd təsərrüfatı sığortasının təşviqi ilə bağlı yeni qanun layihəsinin təsdiqindən sonra bu sahədə sığorta haqlarının artması müşahidə olunacaq. A.Əliyev, həmçinin qeyd edib ki, sığorta agentlərinin peşəkar bilikləri vacibdir: "Sığorta agentlərinin ixtisaslarının artırılması lazımdır ki, təkə icbari yox, müxtəlif növ sığorta növləri üzrə xidmət göstərərək, fəaliyyət sahələrini genişləndirsinlər. İcbari sığorta təftiş və düzəliş tələb edir. Sədrin sözlərinə görə, nəzarət və cəza mexanizmləri müəyyənəşdirilməyib.

Azərbaycan şəkər tozu ixracını artırıb

Bu ilin yanvar-iyun aylarında ölkədən 25 min 462 ton şəkər tozu ixrac edilib. Bu barədə Dövlət Gömrük Komitəsi (DGK) məlumat yayıb. Hesabat dövründə ix-

rac edilən şəkər tozunun dəyəri 11 milyon 186 min ABŞ dolları olub. Xatırladaq ki, ötən ilin eyni dövründə ölkədən 12 milyon 383 min dollarlıq 20 min 813 ton şəkər tozu ixrac olunmuşdu.

İlin ilk yarısında Azərbaycanda təqribən 17 milyard dollarlıq ticarət əməliyyatları aparılıb

Yarım ildə Azərbaycanda ticarət əməliyyatlarının həcmi ümumilikdə 16 milyard 994 milyon 658 min ABŞ dolları olub. Dövlət Gömrük Komitəsindən verilən məlumata

görə, ticarət əməliyyatlarının ümumi həcmi ilin 7 milyard 15 milyon 632 min dolları idxalın, 9 milyard 979 milyon 25 min dolları isə ixracın payına düşüb.

Nazirlik kənd təsərrüfatı məhsullarının baha olmasının səbəbini açıqladı

İndiyədək məhsul yığılan sahələrin əksəriyyəti istixana üsulu ilə əkin aparılmış sahələrdir. Havanın əlverişsiz keçməsi məhsul yetişən açıq sahələrdən yığılı çətinləşdirir, nəticədə bazarlara məhsul təklifi azalır.

Bunu Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr və informasiya təminatı şöbəsinin müdiri Vüqar Hüseynov deyib. V.Hüseynov bildirib ki, yağıntılı azalması məhsulun kütləvi yığı-

na şərait yaradacaq: "Kütləvi yığım başladıqdan sonra açıq sahə məhsulunun bazasra çıxarılması sürətlənəcək. Bundan sonra qısa müddətdə qiymətlərin nəzərəcarpacaq dərəcədə ucuzlaşacağı gözlənilir". Vüqar Hüseynovun sözlərinə görə, bu cür hallara əvvəlki illərdə də rast gəlinib: "Məsələn, 2017-ci ildə hava şəraitindən asılı olaraq, pomidorun yetişmə fəzası gec başlamışdı və hava şəraitinin normallaşması ilə qısa müddətdə təklif artmış, qiymətlər ciddi şəkildə aşağı düşmüşdü".

Metanol istehsalı artır

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (ARDNŞ) metanol zavodunda ilin sonunadək 350 min ton metanol istehsalı planlaşdırılır. Bu barədə ARDNŞ-dən məlumat verilib. Şirkətdən bildirilib ki, keçən il təxminən 230 min ton metanol istehsal olunub və proqnozlara əsasən bu

rəqəmlər hər il artacaq. Xatırladaq ki, Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiyada yeganə zavod olan "SOCAR Metanol" məhsul satışına 2014-cü ilin yanvarından başlayıb. İllik maksimal istehsal gücü 650-700 min tondur. Zavodun dəyəri 520 milyon dollar səviyyəsində qiymətləndirilir.

18-24 iyul 2019-cu il

Əhməd bəy Ağaoğlunun ömür yolundan səhifələr

Respublikamız müstəqillik qazandıqdan sonra bir çox gizli arxivlərin qapıları açıldı, məxvi sənədlər işıq üzünə çıxdı. Xalqımız Azərbaycanın ictimai fikri tarixində müstəsna xidmətləri olan ziyalılar, elm xadimləri haqqında yeni məlumatlar, dəyərli biliklər əldə etmək imkanını qazandı. Belə insanlardan biri də Milli mətbuatımızın inkişafında xüsusi rol oynamış publisist, tənqidçi, ictimai xadim, alim, yazıçı, pedaqoq, müəllim Əhməd bəy Ağaoğludur.

Əhməd bəy Ağaoğlu (Ağayev) bu gün Azərbaycanda türkçülük hərəkatı ideoloqlarından biri, görkəmli ictimai-siyasi xadim, publisist, yazıçı, hüquqşünas, şərqşünas-islamşünas alim kimi yad edilir. Şuşada əsilzadə ailəsində anadan olmuş, ilk təhsilini Şuşadakı rus məktəbində və Tiflis gimnaziyasında almışdır. Peterburq Mühəndis-Texniki İnstitutunda təhsil almış, daha sonra Parisdə hüquq məktəbini və Sorbonna Universitetini bitirmişdir. Burada Şərq xalqlarının tarixini, ərəb, fars və türk dillərini mükəmməl öyrənmiş, 1890-cı ildə Şərq fəlsəfəsinə və ədəbiyyatına dair ilk elmi məqaləsini nəşr etdirmişdir. Sonrakı fəaliyyəti dövründə Azərbaycanda yenidən formalaşan milli mətbuatın inkişafında, yeni qəzetlərin yaranmasında fəal iştirak etmişdir. O, 1897-ci ildən "Kaspi" qəzetində əməkdaşlıq etmiş, Ə.Topçubaşovun redaktorluğu (1898-1907) dövründə qəzetin ədəbi şöbəsinin müdiri olmuşdur. "İslam görə və islam almində qadın", "İslam, axund və hatifülqeyb" kitablarında, habelə "Kaspi" də dərc etdirdiyi "Müsləman söhbətləri", "Müsləman xalqlarının vəziyyəti" adlı silsilə məqalələrində Ə.Ağayev müsləman xalqlarının düşüncə dünyasını əks etdirir. 1905-ci ilin iyunundan Əli bəy Hüseynzadə ilə birlikdə Azərbaycanda milliyətçilik düşüncəsinin formalaşmasında mühüm rol oynayan "Həyat" qəzetinin redaktoru idi. 1905-ci il dekabrın 19-dan "İrşad" qəzetini, 1907-ci ildə isə, eyni zamanda, rus dilində "Proqress" qəzetini nəşr etdirmişdir. 1908-ci ilin iyunundan "Tərəqqi" qəzetini çıxarmağa başlamış və Türkiyəyə gedənə qədər (1909) onun nəşri olmuşdur. 20-ci illərdə Türkiyənin dövlət mətbuat bürosuna müdir təyin edilən Əhməd bəy "Hakimiyyət-milliyət" qəzetinin redaktoru olmuşdur.

Əhməd bəy Ağaoğlunun yaradıcılığı, qızğın fəaliyyəti haqqında filologiya elmləri doktoru, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü Əziz Mirəhmədovun hələ 90-cı illərdə yazdığı, lakin ölümündən sonra nəşr olunan monoqrafiyasında oxucularımız üçün maraqlı doğuran məqalələr olduqca çoxdur. Burada "Siyasi iqtisadi məsələlər" adlı bölmə xüsusilə böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bölməni olduğu kimi diqqətinizə çatdırmaq istəyirik:

SIYASİ İQTİSAD MƏSƏLƏLƏRİ

Torpağın bütün dövrlərdə bəşər həyatı üçün həlledici əhəmiyyəti olduğu məlumdur. XIX-XX əsrlərdəki beynəlxalq siyasi hadisələr, müstəmləkələr uğrunda mübarizə, Rusiyada, o cümlədən Azərbaycanda hakim dairələrlə yoxsul kəndlilərin arasındakı toqquşmalar torpaq məsələsinin də getdikcə kəskinləşməsinə aparıb çıxarmışdır. 1905-ci il onu yenidən dövlət əhəmiyyətli böyük problemə çevirdi. I Dövlət Dumasının gündəliyindəki ən ciddi, mübahisəli məsələlərdən biri bu oldu. Səhifələrində ona geniş yer verən "İrşad"-ın bu mövzuya həsr etdiyi çoxlu materialın içində Ağaoğlunun məqalələri öz dərin elmi, həyatı məzmunu və polemik səciyyəsi ilə seçilirdi. Təkcə 1907-1908-ci illərdə onun həmin mövzuda bir sıra iri məqaləsi çap olunmuşdu. Publisist fəaliyyəti üçün səciyyəvi olan tarixilik prinsipi bu məsələnin müzakirəsində də gözləyən Ağaoğlu «Yer məsələsi» məqaləsində ilk növbədə bunun «Rusiya üçün ən böyük, ən ümdə və ən müşkül məsələ olduğunu qeyd edərək, 1861-ci ildən əvvəl kəndlilərin «malın və canın qul və əsir» halında yaşadığını yazır. «Nücbəlar hər nə istəsəydilər, edə bilərdilər. Hətta öz rəhbərliklərini satmağa, öldürməyə ixtiyarları var idi». Məqalədə bu, «əsərat əyyamı» adlandırılır. Kəndli qiyam və üsyanları nəticəsində II Aleksandrın məcburən elan etdiyi islahatın kəndliyə ancaq «выкупной платеж» deyilən xüsusi ödəncədən sonra sərbəstlik hüququ verdiyini göstərən məqalə müəllifi o «nemət»-in «qabaqdakı əsərdən pis» olduğunu iddia edir. Bu konkret məsələni tarixi, dialektik inkişafda ol-

masını ümumiyyətlə Ağaoğlunun dünyagörüşünün diqqətəlayiq müsbət cəhəti kimi qiymətləndirmək lazımdır. Həmin fikri təsdiq edən aşağıdakı mülahizələrə diqqət yetirək: «Əqlən və əxlaqən Rusiya milləti ələlümüm və əkinçilər bilxassə, bu qırx ilin müddətində böyük-böyük tərəqqilər edib, əqidələr, xəyallar bilmərrə dəyişmişdir. Qabaqda nücbəam və hökuməti Allah tərəfindən təyin olunmuş bir təqim göy əhli hesab edən avamm indi gözləri açıqlı, səhibi-mənsəblərin və nücbəanın onlar kimi adam və məxluq olduğunu düşünmüşlər, düşüncələri də onların məsum olduqlarına, onların Allah tərəfindən təyin olunmaqlarına, onların zətan və təbən qeyri məxluqatdan əşraf və əzəm olduqlarına daha bəvər etməyirlər». Bu inama gəlib çıxmağın məntiqi nəticəsi odur ki, artıq hökumət və dövlətin bütün yüklərini, bütün məxaricinin «avamm boynunda» olduğu aydınlaşmışdır. Halbuki, «bir təqim müftəxorların millət boynunda əyləşib millətin qan-təri ilə qazanılmış məhsulata ilə pərvəriş edən küruhi- layəfləhunun qeyrilərdən ixtiyarına, hüquqca, məişətə mümtaz olmalarına heç bir əqli və şəri dəlil görünməyir. Bu nöqtələri anlayan rüya və əvamiinnas, əlbəttə, min illərə payıml olan hüquq və ixtiyaratın geri alınmasını, özünə qayıtmasını tələb etməyə şüru etdilər».

Burada söhbətin yalnız mövcud vəziyyət (status quo) haqqında gətirdiyi güman etmək sadəlövhlik olardı. Məsələ daha ciddi, daha dərinidir. Hüquq, ixtiyar, əsarət, mənsəb sahibi, rəyyə, millət boynunda əyləşmək kimi tam bir sistem təşkil edən real və anlayışlar aşkar siyasi mahiyyətlilik kontekstində işlənilir; başqa sözlə, onlar bir-birindən ayrı məfhumlar olsalar da, birlikdə inqilabi konsepsiya halında meydana çıxır. Oxucuda sual və şübhə oyana biləcəyi ehtimalını nəzərə alaraq demək vacibdir ki, bu hal birinci rus inqilabı dövründəki Ağaoğlu üçün təsadüfi deyildir; belə radikal hökmlər publisistnin cəmiyyət hadisələri ətrafında o zamanı başqa mühakimə və mülahizələrində də vardır. Rus imperializmi haqqında həmin məqalədə irəli sürülən aşağıdakı parça məhz bu məzmunadadır: «...Hökumət (çar hökuməti - Ə.M.) bir tərəfdən əhalinin diqqətini daxil işlərdən münhərif etmək niyyəti ilə, o biri tərəfdən də bu ac, susuz qalib, iş tapmayan adamları yer tapmaq üçün imperializmi, yeni qələbə və zəbt siyasətini var-qüvvətini işlədir. Bu siyasətdən məqsəd mümkün olan yerləri istila edib təsərrüf etməkdir».

Mövzuya dair ümumi mühakimələrdən sonra Qafqaz müsəlmanlarının vəziyyətinə nəzər salınır və bu vəziyyətin çox gərgin olduğu göstərilir: Qafqaz və qeyri-müsəlman yerləri zəbt olunduğu zaman bir çox torpaqlar boş qalmışdı. Müsəlman şəriətinə və torpaq qanunlarına görə belə yerlər əhalindədir. Lakin hökumət «hər yerdə müsəlmanların əlində olan və bir bəhanə ilə qəsb və zəbt edilməli yer görübsə, qəsb edib», «müsəlmanları növbədən bəhanə ilə münbit və bəhrəvər yerlərdən ürkdüb, əvəzlərinə daxili Rusiyadan rusları gətirirdi». Knyaz Qolitsının Qafqaz canişinliyi dövründə bu siyasət daha da şiddətlənib o dərəcəyə çatdı ki, müsəlman əhalinin böyük bir hissəsi «məsnui və cəbri olaraq yersizlikdən və zülmədən Osmanlıya köçdü. Fövrən onların yerləri tutulub ruslara verildi. Bu tarixi il Şimali Qafqazda, Dağıstanda və Zaqafqaziyada çox-çox yer əhli bir üsrətə düşər oldu. Məsələn, Şimali Qafqazda inqış deyilən müsəlman tayfasının cümlə yerləri alınıb kazaklara verildi». Abşeronda hadisələr daha mürəkkəb yollarla cərəyan etdi. «Bakı ətrafındakı kəndlərdə əhalinin min illərdən bən mülkə olan yerləri xəzinə malı hesab edib əllərindən aldılar və xəzinə tərəfindən neftçilərə satdılar və yainki icarəyə verdilər».

Beləliklə, torpaq məsələsi məqalədə çarizmin mənfəh köçürmə və ruslaşdırma siyasəti ilə əlaqələndirilir. Bir sıra başqa məqalələri kimi, burada da Ağaoğlu milli azadlıq hərəkatının döyüşən ideoloqlarından biri, torpaq hüquqşünaslığında faydalı xidməti olan müfəkkirdir.

Siyasi və iqtisadi aspektlərin çulğışdığı mürəkkəb hadisələrin izahına həsr olunmuş məqalədəki müsbət müddəaların əhəmiyyətini qətiyyənlə azaltmadan demək lazımdır ki, göstərilən tarixi fəlakətlərin şərhində bəzi mühüm cəhətlər və bilərəkdən, ya da sadəcə problemə dair təsəvvürlərin o zamanki naqisliyi nəticəsində əhatə olunmamışdır. Məsələ bundadır ki, Qafqaz müsəlmanlarının müəyyən bir hissəsinin Türkiyəyə mühacirəti çar Rusiyasının milli zülmü, ruslaşdırma və köçürmə siyasəti ilə nə qədər bağlı idisə, sultan Türkiyəsinin Qafqaz siyasəti və dini təbliğatı ilə də bir o qədər əlaqədar idi. Digər tərəfdən, istər Rusiyanın, istərsə Türkiyənin Qafqaz siyasətini rast gəldiyi müqavimətin nəzərdən qayırılması elmi obyektivlik baxımından müəllifin xeyrinə deyildir. «Müqavimət» dedikdə XIX əsrdə Azərbaycanın müxtəlif yerlərində, məsələn, Quba və Cavanşir qəzalarında baş vermiş xalq üsyanları, Qazaxda müridizm tərəfdarlarının təhriki ilə alovlanmış dini-siyasi hərəkat nəzərdə tutulur.

Azərbaycan müfəkkirinin siyasi-iqtisadi görüşlərinin başqa bir səciyyəvi cəhəti Qərbi imperialist müstəmləkəçiliyinin mahiyyətini düzgün əks etdirməsidir. Bu söz ən çox gürmür və vergi sistemində dair mülahizələrə aiddir.

Aradı var...

Fondun Mədəniyyət Nazirliyi ilə birgə keçirdiyi müsabiqənin qalibləri mükafatlandırılıb

İyulun 12-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kəndli İnförmasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin birgə təşkil etdikləri "Nəsimi ili": klassik irsə mütəmadi baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği" mövzusunda fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsinin nəticələri açıqlanıb, qaliblər mükafatlandırılıb.

Rəşid Behbudov adına Dövlət Mahnu Teatrında keçirilən tədbirdə Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev, Fondun icraçı direktoru Vüqar Səfərlisi, nazirliyin məsul vəzifəli şəxsləri, habelə ölkənin 20-dək aparıcı kəndli informasiya vasitələrinin rəhbərləri və qalib jurnalistlər iştirak ediblər.

Tədbirin əvvəlində "Mədəniyyət" qəzetinin yeni çapdan çıxması "İmadəddin Nəsimi - 650" adlı xüsusi buraxılış haqqında məlumat verilib. Qeyd olunub ki, nəfis tərtibatlı, 48 səhifədən ibarət xüsusi buraxılış dahi şairin yubileyinə, "Nəsimi ili"yə təhəffüz olmaqla bərabər, respublikamızda, eləcə də xarici ölkələrdə bu mövzuda keçirilən tədbirləri, mədəniyyət layihələrini məcmu halda oxuculara təqdim edir.

Sonra təşkil olunmuş ədəbi-bədii kompozisiyada İmadəddin Nəsiminin mükəmməl qəzəlləri səsləndirilib, habelə muğam ifaçılarının çıxışları dinlənilib.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev bildirdi ki, nazirliyin hər il Milli Mətbuat Günü ətrafında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kəndli İnförmasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu ilə birgə fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsi keçirməsi ənənəvi hal alıb: "Bu ilki təqdimat keçən illərdəkindən bir sıra nüanslarına görə fərqlənir. Çünki bu müsabiqə

dahi şairin 650 illik yubileyinin rəsmi səviyyədə qeyd olunması xalqımızın zəngin milli-mənəvi dəyərlərinin formalaşmasında böyük xidmətləri olan şəxsiyyətlərə yüksək diqqət və qayğı nümunəsi kimi dəyərləndirib. Vüqar Səfərlisi Fondun "Nəsimi ili" çərçivəsində planlaşdırıldığı digər layihələr barədə də məlumat verib.

Çıxışını davam etdirən Vüqar Səfərlisi "Nəsimi ili": klassik irsə mütəmadi baxış, milli və bəşəri ideyaların təbliği" mövzusunda fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsinə 23 kəndli informasiya vasitəsindən 36 yazının təqdim edildiyini diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, müsabiqənin ekspertlər tərəfindən qiymətləndirilmiş yekun nəticələrinə əsasən 6 nəfər əsas, 10 nəfər həvəsləndirici mükafatlara layiq görüldü: "Müsabiqənin şərtlərinə əsasən, I yer üçün 1 nəfər olmaqla 1000, II yer üçün 2 nəfər olmaqla 800, III yer üçün 3 nəfər olmaqla 500 manat mükafatın verilməsi nəzərdə tutulur. Bundan əlavə, 10 nəfər yazı müəllifinə 200 manat məbləğində pul mükafatı verilməkdir". Vüqar Səfərlisi qalibləri və qarşıdan gələn Milli Mətbuat Günü ilə əlaqədar bütün media nümayəndələrini təbrik edib, onlara yaradıcılıq uğurları arzulayıb.

Birgə müsabiqənin qalibləri mükafatlandırılıb

İyulun 16-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kəndli İnförmasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu və "Azərenerji" ASC-nin birgə təşkil etdikləri "Azərenerji" ASC-nin Reabilitasiya Proqramı və yeni hədəfləri" mövzusunda fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsinin nəticələri açıqlanıb, qaliblər mükafatlandırılıb. Tədbirdə Fondun icraçı direktoru Vüqar Səfərlisi, "Azərenerji" ASC prezidentinin ümumi işlər üzrə müşaviri Vüqar Əliyev, habelə ölkənin 20-dək aparıcı kəndli informasiya vasitələrinin rəhbərləri və qalib jurnalistlər iştirak ediblər. Tədbirin əvvəlində "Azərnerji" ASC-nin "Reabilitasiya proqramı" çərçivəsində görülmüş işlərdən bəhs edən qısa videolar nümayiş olunub. Qonaqları salamlayan "Azərnerji" ASC prezidentinin ümumi işlər üzrə müşaviri Vüqar Əliyev bildirdi ki, ötən ilin payızından başlayaraq "Azərnerji" ASC tərəfindən "Reabilitasiya Proqramı"na start verilib və Mingəçevirdə yerləşən "Azərbay-

can" İstilik Elektrik Stansiyası daxil olmaqla ölkədəki 12 elektrik stansiyasında, sistem əhəmiyyətli 17 yarımstansiyada 100-dən artıq təyinat üzrə yenidənqurma, təmir və bərpa işləri aparılır: "35 elektrik stansiyası və 150 yarımstansiya əhatə edəcək SCADA Dispetçer İdarəetmə Sistemi yenidən qurulur, Azərbaycan enerji sistemində qəza rejimlərinin məhdudlaşdırılması və tam ləğvini mümkün etmək üçün mikroprosessor texnikasının tətbiqi, həmçinin modernləşdirilməsi ilə yeni əks qəza avtomatika kompleksləri yerinə yetirilir". Vüqar Əliyev həmçinin bildirdi ki, 2018-2021-ci illəri əhatə edən "Reabilitasiya proqramı"nın həyata keçirilməsində əsas məqsəd itirilmiş gücləri bərpa etmək, enerjisistemin etibarlığını və dayanıqlığını təmin edərək inkişafa nail olmaqdır. "Azərnerji" ASC prezidentinin müşaviri görülmüş işlərin ictimaiyyətə dolğun və obyektiv şəkildə çatdırılmasında jurnalistlərin rolu da xüsusi vurğulanıb. O, təşkil olunmuş

müsabiqənin əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirdiyini bildirərək yekun nəticələr barədə danışmaq üçün sözü Fondun icraçı direktoru Vüqar Səfərlisiyə verib. Vüqar Səfərlisi mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsi məqsədinə xidmət edən tədbirlərin, eləcə də birgə fərdi yazı müsabiqələrinin təşkilinin Fondun fəaliyyətində prioritet istiqamətlərdən biri olduğunu qeyd edib.

Azərbaycanın davamlı və sabit inkişafında enerji sektorünün rolunu xüsusi qeyd edən Vüqar Səfərlisi bir il yaxın müddətdə bu sahədə mühüm islahatların aparıldığını, enerjisistemin etibarlığının xeyli dərəcədə yüksəldiyini bildirdi. İcraçı direktor əlavə edib ki, "Azərnerji" ASC ilə birgə keçirilən müsabiqənin əsas məqsədi Azərbaycan Respublikasının enerji təhlükəsizliyinin davamlı olaraq təmin edilməsi, bu sahədə yeni texnologiyaların tətbiqi ilə əlaqədar reallaşdırılan tədbirlərin ictimaiyyətə obyektiv şəkildə çatdırılmasında peşəkar jurnalist yaradıcılığını stimullaşdırmaqdır. Çıxışını davam etdirən Vüqar Səfərlisi bildirdi ki, 2019-cu il mayın 10-dan iyulun 5-dək davam edən birgə fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsinə 25 KİV-dən 35 yazı təqdim edilib, yazılar üç nəfər ekspert tərəfindən qiymətləndirilib. İcraçı direktor yekun nəticələrə əsasən, yazı müəlliflərindən 6 nəfərinin əsas, 10 nəfərinin həvəsləndirici mükafatlara layiq görüldüyünü diqqətə çatdırıb. Sonra qaliblərə fəxri diplom və pul mükafatları təqdim olunub.

Обсуждены вопросы сотрудничества между Азербайджаном и Афганистаном

16 июля министр транспорта, связи и высоких технологий Азербайджанской Республики Рамин Гулузаде встретился с находящимся в нашей стране министром финансов Исламской Республики Афганистан Мохаммадом Хумаюном Гаюми.

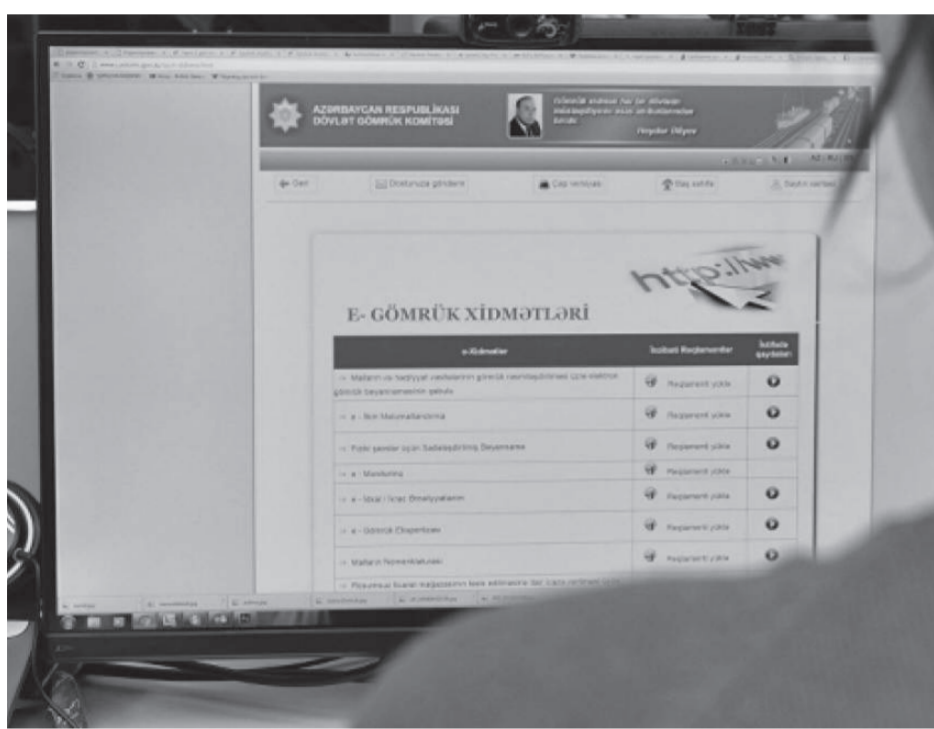
Как сообщили в министерстве, на встрече было обсуждено развитие сотрудничества между двумя странами в сферах транспорта, транзита, а также информационно-коммуникационных технологий. Также состоялся обмен мнениями о реализации совместных проектов в

указанных областях. Отметим, что афганский министр находится в Баку с целью участия в первом заседании совместной Рабочей группы по

экономическому сотрудничеству между правительствами Азербайджанской Республики и Исламской Республики Афганистан.

В Таможенный комитет поступило более 2 млн. электронных обращений

В январе-июне текущего года в Государственный таможенный комитет поступило 2 млн 27 тыс. 487 электронных обращений. Как сообщили в комитете, большинство поступивших электронных обращений были связаны с приемом электронной упрощенной декларации об оформлении товаров и транспортных средств, перемещаемых физическими лицами через таможенную границу Азербайджанской Республики, осуществлением оплаты таможенных пошлин по таможенным операциям или процедурам.

Азербайджан экспортировал почти 521 тыс. тонн нефтепродуктов

За полгода из страны экспортировано 520 тыс. 997 тонн (товарным кодом 2710) нефтепродуктов. Общая стоимость экспортированных нефтепродуктов составила 261 млн 182 тыс. долларов США. Информацию об этом рас-

пространил Государственный таможенный комитет. Напомним, что за шесть месяцев прошлого года из Азербайджана было экспортировано 548 тыс. 24 тонны нефтепродуктов на сумму 282 млн 794 тыс. долларов США.

Из Азербайджана экспортировано 1,2 миллиарда киловатт-часов электроэнергии

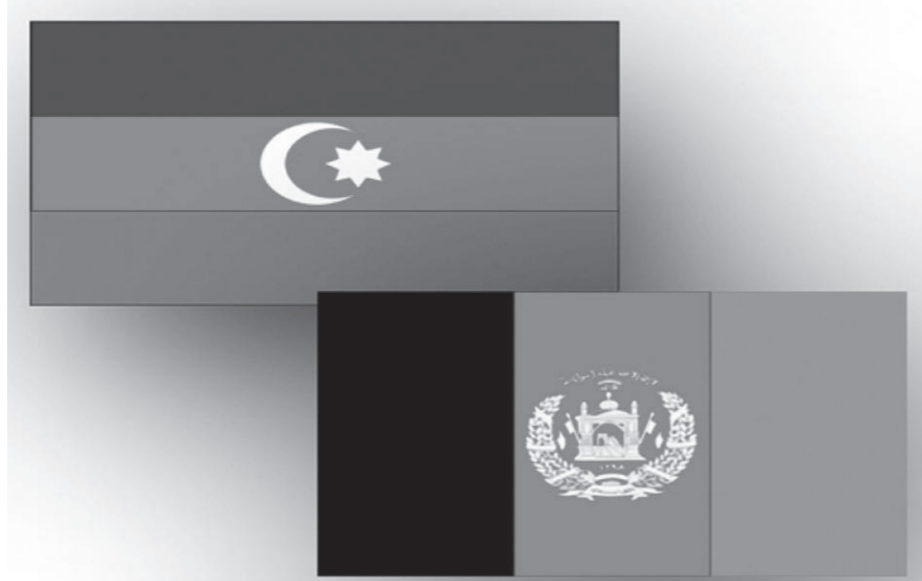

Азербайджан увеличил объем экспорта электроэнергии. Как сообщили в Государственном таможенном комитете (ГТК), за полгода из Азербайджана экспортировано 1 млрд 212 млн 815 тыс. киловатт-часов электроэнергии. Стоимость экспортируемой электроэнергии состави-

ла 51 млн 835 тыс. долларов США. Напомним, что в первом полугодии прошлого года из Азербайджана было экспортировано 1 млрд 156 млн 305 тыс. киловатт-часов электроэнергии общей стоимостью 54 млн 606 тыс. долларов.

Товарооборот между Азербайджаном и Афганистаном увеличился на 15%

Товарооборот между Азербайджаном и Афганистаном в январе-мае текущего года увеличился на 15 процентов. Об этом на проходящем 16 июля в Баку заседании азербайджано-афганской рабочей группы сообщил заместитель министра экономики Сахиб Мамедов. Замминистра отметил, что в прошлом году объем товарооборота между двумя странами составил 71,5 млн долларов, что на 37 процентов больше, чем в 2017 году.

В МИРЕ

Goldman Sachs в первом полугодии сократил чистую прибыль

Американский банковский гигант Goldman Sachs сократил приходящуюся на акционеров чистую прибыль в первом полугодии 2019 года на 14 процентов в годовом выражении до 4,38 млрд долларов. Это следует из отчетности банка.

Разводненная прибыль на акцию составила 11,52 доллара против 12,93 доллара годом ранее. Выручка банка за отчетный период составила 18,268 млрд долларов, сократившись на 7 процентов.

По итогам II квартала чистая прибыль банка, приходящаяся на акционеров, снизилась на 6 процентов до 2,198 млрд долларов. Разводненная прибыль на акцию составила 5,81 доллара против 5,98 доллара годом ранее, превысив прогнозы.

Аналитики ожидали прибыль в 4,93 доллара на акцию. Выручка банка составила 9,461 млрд долларов (снижение на 2 процента).

«Мы воодушевлены результатами за первое полугодие, поскольку мы продолжаем инвестировать в новый бизнес и рост компании для обслуживания более широкого круга клиентов», - приводит в релизе комментарий генерального директора Goldman Sachs Дэвида Соломона.

Прибыль американской Johnson & Johnson выросла в первом полугодии

Чистая прибыль американской компании Johnson & Johnson (J&J) выросла в первом полугодии на 12,4 процента в годовом выражении до 9,356 млрд долларов.

Разводненная прибыль в пересчете на акцию составила 3,47 доллара против 3,05 доллара в январе-июне 2018 года. Выручка снизилась за отчетное время на 0,6 процента до 40,583 млрд долларов.

Чистая прибыль по итогам II квартала увеличилась на 41,8 процента в годовом выражении до 5,607 млрд долларов. Разводненная прибыль в пересчете на акцию составила 2,08 доллара против 1,45 доллара во II квартале 2018 года. Выручка

снизилась во II квартале на 1,3 процента до 20,562 млрд долларов. Компания прогнозирует, что объем продаж в 2019 году достигнет 80,8-81,6 млрд долла-

ров, прибыль на акцию - 8,73-8,83 доллара. Показатели за II квартал отражают сокращение производства медицинской техники на 6,9 процента.

В ОАЭ 90 процентов жителей используют цифровой банкинг

Доля пользователей цифровых банков в Объединенных Арабских Эмиратах выросла до 90 проц, в то время как доля пользователей банкоматов достигли 100 проц, что свидетельствует о растущей автоматизации банковского сектора страны. Согласно данным исследования, проведенным Федеральным управлением по конкурентоспособности и статистике и другими официальными органами, многие жители ОАЭ используют мобильный телефон для банковской деятельности, в том

числе банковские онлайн-услуги. Отмечается, что развитие цифрового банкинга поддерживается стремлением банков, работающих в ОАЭ, инвестировать в новейшие технологии для предоставле-

ния услуг клиентам, включая услуги мобильного банкинга. В ходе исследования услуг 19 банков выяснилось, что количество загрузок и установки банковских приложений варьировалось от 90 000 до 5,4 млн, что подчеркивает спрос со стороны владельцев банковских счетов на цифровые решения. Особо подчеркивается, что банковский сектор ОАЭ динамичен и в последнее время стал реализовывать различные инициативы, направленные на облегчение доступа к различным банковским услугам.

Малайзия подаст иск в ВТО против ЕС из-за ограничений на пальмовое масло

Власти Малайзии намерены к ноябрю обратиться в ВТО с иском против Евросоюза из-за намерения европейских стран ограничить импорт пальмового масла.

«Мы занимаемся подготовкой иска в ВТО против ЕС, соответствующие документы находятся в Генпрокуратуре», - заявила министр базовых отраслей промышленности Малайзии Тереза Кок. Глава ведомства отметила, что в данный момент «ведется поиск экспертов, которые будут представлять сторону обвинения в ВТО».

Ранее Малайзия и Индонезия, которые производят 90 процентов объемов мирового пальмового масла, направили ноту протеста ЕС в связи с планами союза отказаться от данного вида сырья. Куала-Лумпур пригрозил не закупать европейские истребители и заменить их самолетами китайского производства.

В январе 2018 года Европарламент одобрил пакет мер, направленных на реформирование энергетического рынка для сокращения потребления энергии и сохранения климата. В числе предложенных

мер - запрет на использование пальмового масла при производстве биотоплива. В случае одобрения запрет вступит в силу в 2030 году.

18-24 iyul 2019-cu il

Aralıq dənizində kəşfiyyat-qazma işləri davam etdiriləcək

Türkiyənin Aralıq dənizinin Şurasının qərarları rəsmi Ankara şərqiində karbohidrogen ehtiyatlarının axtarışına dair kəşfiyyat-qazma işləri ilə bağlı Avropa İttifaqının (Aİ) Xarici Əlaqələr Şu-

rasının mövzu ilə bağlı qərarına kəskin şəkildə etirazını bildirib. Bu barədə Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyi məlumat yayıb. Bildirilir ki, Kipr adasının türk icması adanın bütün sərvətləri və imkanlarından bərabər pay almaq hüququna malikdir. Məlumatda Kipr adasına dair tarixi proseslər, eləcə də mövcud siyasi vəziyyət barədə ətraflı məlumat verilir və diqqətə çatdırılır ki, Türkiyə həm özünün, həm də Şimali Kiprin hüquqlarını indiyədək olduğu kimi, bundan sonra da qorumaqda davam edəcək.

TURİZMİN MAHİYYƏTİ, FUNKSİYALARI VƏ TƏSNİFATI

(əvvəli ötən sayımızda)
 “Turizm” termini fransız dilindən (“tour”) tərcümədə “gəzinti”, “səfər” deməkdir. İlk dəfə “turizm” terminini 1830-cu ildə V.Jekmo işlətməmişdir. Turizm meydana gəlmiş andan daimi yaşayış yerindən insanları yer dəyişməsi və ya hərəkəti kimi başa düşülür. Lakin tarixi inkişaf prosesində bu anlayışın mahiyyəti və məzmunu daim dəyişikliklərə və əlavələrə məzruz qalmışdır. Belə ki, 1954-cü ildə BMT-nin qəbul etdiyi tərifə görə, turizm daimi yaşayış yeri sərhədlərindən kənarında hərəkətlərlə əlaqədar insanın sağlamlığına, fiziki inkişafına təsir edən aktiv istirahətdir. 1993-cü ildə BMT-nin Statistik Komissiyası turizmin belə bir tərifini qəbul etdi ki, turizm Ümumdünya Turizm Təşkilatı (ÜTT) tərəfindən bəyənilir və beynəlxalq praktikada istifadə olunur. Bu tərifə görə, turizm istirahət, işgüzar və s. məqsədlər üçün bir ildən artıq olmayan müddət ərzində insan-
 ona öz yerli xidmətlərini satır, öz vətəndaşları üçün iş yerləri yaradır, valyuta idxalından böyük gəlirlər əldə edir. Bir çox ölkələrdə turizm iqtisadi fəaliyyətin ən gəlirlili sahəsi hesab olunur. Turizm iqtisadi nöqteyi-nəzərdən, turizm resurslarına malik olan müxtəlif təşkilatlar tərəfindən xidmətlər turunun istehsalı və reallaşmasıdır. Turizm iqtisadiyyatın və sosial sferanın digər sahələrinə müsbət təsir göstərir, ərazinin iqtisadi inkişafını stimullaşdırır, yerli əhalinin məşğulluğunu artırır. Turizm təbiətdən istifadənin ekoloji cəhətdən ən təmiz növüdür. Turizmi bir neçə aspektdən nəzərdən keçirmək olar:
 1) rekreasiyanın müxtəlifliyi – insanın fiziki, emosional qüvvəsinin təkrar istehsalının genişlənməsi;
 2) asudə vaxt forması;
 3) aktiv istirahət növü;
 5) mürəkkəb sosial-mədəni kompleks.

“TurkStream” in qazın qəbulu terminalının inşasının 87,3 faizi tamamlanıb

Rusiya təbii qazının Türkiyə və Avropaya nəqlini nəzərdə tutan “Türk axını” boru kəmərinin (“TurkStream”) inşası çərçivəsində Türkiyədə qazın qəbulu terminalının tikintisinin 87,3 faizi yekunlaşıb. Bu barədə Rusiyanın “Gaz-

prom” şirkətinin idarə heyəti üzvü Oleq Aksyutin deyib. Bildirib ki, boru kəmərinin Rusiya hissəsində işlərin 99 faizi görülmüşdür. “TurkStream” in Qara dənizdən keçən hissəsində boruların döşənməsi də tamamlanıb. Qeyd edək ki, “TurkStream” ilə

ilk təbii qazın nəqli bu il dekabrın 31-də planlaşdırılır. “Gazprom” bu il layihəyə 102 milyard rubl ayırıb. Boru kəmərinin Qara dənizdən keçən qoşa xəttinin uzunluğu 930 kilometrdir. Bu xəttin hər biri 15,75 milyard kubmetr təbii qaz daşıyacaq. Rusiyanın Anapa şəhərindən başlayan xətt İstanbulun təxminən 100 kilometr qərbində yerləşən Kiyıköy bölgəsində quruya çıxır. Boru kəmərinin ilk xəttinin Türkiyənin təbii qaza olan hərəkətini təminləyən 35 faizini ödəyəcək. İkinci xətt ilə Rusiya qazının Avropaya nəqli nəzərdə tutulur.

İngiltərə Mərkəzi Bankı yeni banknotlar dövriyyəyə buraxacaq

İngiltərə Mərkəzi Bankı 50 funtluq yeni banknotlar dövriyyəyə buraxacaq. Yeni əsginasların üzərində məşhur kompüter mühəndisi və riyaziyyatçı Alan Turingin təsviri olunaçaq. Turing İkinci Dünya müharibəsi zamanı nasistlərin kodlarını pozmaqda mühüm rol oynayıb. Qərarı elan edən İngiltərə

Mərkəzi Bankının rəhbəri Mark Karni deyib ki, Alan Turingin bugünkü həyata son dərəcə yüksək təsir göstərən fəvqəladə riyaziyyatçı olub. Banknotun 2021-ci ildən dövriyyəyə daxil olması gözlənilir. Qeyd edək ki, yeni 50 funtluq banknot İngiltərənin kağız puldan nağdsız ödənişlərə keçidinin son mərhələsi olacaq.

Neftin qiyməti “Barry” qasırğasından sonra itkilərini bərpa edir

Dünya birjalarında neftin qiyməti Meksika Körfəzində müşahidə olunan “Barry” tropik qasırğasından sonra itkilərini bərpasına yönəlib. “Qara qızıl”ın qiyməti “Barry” qasırğasından sonra Meksika Körfəzində neft istehsalının yenidən bərpa olunması fonunda itkilərini bərpa edir. Qasırğa neftin qiymətinin təxminən son iki həftədə ən kəskin enişə səbəb olmuşdu. Həmçinin qasırğa Meksika Körfəzində neft hasilatı qurğularının dördüncünün dayanmasına gətirib çıxarmışdı. Qeyd edək ki, hazırda “Brent” markalı neftin bir barreli Londonun ICE birjasında 66,61 dollara, “Light” neftinin bir barreli isə Nyu-Yorkun NY-MEX birjasında 59,71 dollara alıcı axtarır.

ların adı mühitdən kənarıdakı yerlərə getməsi və səyahət etməsidir. “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda turizmə aşağıdakı tərif verilir: “Turizm Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının, əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin müvəqqəti qalacağı ölkədə (yerdə) ödənişli fəaliyyətlə məşğul olmaq şərtlə istirahət, sağlamlaşdırma, tanış olma, idraki (tarixi və mədəniyyət sərvətlərindən bəhrələnmə və s.), iş-peşə (vəzifə borclarının icra edilməsi istisna olmaqla), idman və dini məqsədlərlə daimi iş yerlərindən müvəqqəti getmələridir (səyahətlərdir). Bu tərif Beynəlxalq Turizm Konfransının (BTK) və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) terminlərinə əsaslanır. Beynəlxalq Turizm Konfransı “turizm” terminini aşağıdakı tərif verməmişdir: “Turist” sağlamlıq, əyləncə, istirahət, təhsil, din, idman, ailə və işgüzar vəziyyətlə əlaqədar asudə vaxtın keçirilməsi məqsədilə getdiyi ölkədə yaşamaq və ödənişli fəaliyyətlə məşğul olmayan insandır”. “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda turizmə aşağıdakı tərif verilir: “Turist istirahət, sağlamlaşdırma, tanış olma, idraki (tarix və mədəniyyət sərvətlərindən bəhrələnmə və s.), iş-peşə (vəzifə borclarının icra edilməsi istisna olmaqla), idman və dini məqsədlərlə getdiyi ölkədə (yerdə) ödənişli fəaliyyətlə məşğul olmamaq şərtlə, 24 saatdan 12 ayadək müddətdə müvəqqəti olan şəxsdir”. BMT “turizm” terminini daimi yaşayış yerinin dəyişməsi ilə əlaqədar olmayan miqrasiya kimi müəyyən edir, yəni turizm səyahətin başlanğıc yerinə qayıdılması ilə başa çatan səfərlərdir. Turizm iqtisadi kateqoriyadır, çünki dövlət turisti qəbul edərək,

Bu təriflərə uyğun olaraq turizmin əsas cəhətlərinə aiddir: adı mühit sərhədlərindən kənarı çıxma; yer-dəyişmənin müvəqqəti xarakteri; sərfəli məqsədlər. Mürəkkəb sosial-iqtisadi sistem olaraq, turizm çoxsaylı amillərin təsirinə məruz qalır və bunların rolu həm gücünə, həm də təsir davamiyyətinə görə fərqlənir. Buna görə də onların nəzərə alınması səmərəli turizm fəaliyyətinin təşkili üçün çox vacibdir. Turizm təsir göstərən amilləri iki növə bölmək olar:
 - xarici (ekzogen): təbii-coğrafi; mədəni-tarixi; iqtisadi; sosial; demografik; siyasi-hüquqi; texnoloji, ekoloji amillər;
 - daxili (endogen): yerləşmə vasitələrinin, nəqliyyatın, qida müəssisələrinin, məişət xidmətinin, rekreasiya sferasının, pərakəndə ticarətin və s. inkişafı ilə əlaqədar maddi-texniki amillər. Ümumdünya Turizm Təşkilatına (ÜTT) görə, turizmin məqsədi aşağıdakılardır:
 1) asudə vaxt, rekreasiya, istirahət, mədəni, tarixi tədbirlər, çimərlik;
 2) tanışlıq və qohumları ziyarət etmək;
 3) işgüzar, peşəkar məqsədlər;
 4) müalicə-kurort və klinikalarda olma;
 5) dini və zəvvarlıq tədbirləri;
 6) sair məqsədlər.
Turizm anlayışının ümumi əlamətlərinə aiddir:
 1. **Turizm daimi yaşayış yerindən müvəqqəti getməni və səyahəti tələb edir;**
 2. **Turizm müvəqqəti məşğuliyyətdir ki, o, başa çatdıqdan sonra turistlər daimi yaşadıqları ölkəyə qayıdırlar;**
 3. **Turistin səyahətinin məqsədi istehlak xarakteri daşıyır və sağlamlığa, maarifləndirici tanışlığa, peşəkar-ışgüzar maraqlara, idman, dini və s. tədbirlərə yönəldilmişdir;**

4. **Turistin məşğulluğu sahibkarlıq fəaliyyəti deyil.**
Müstəqil saha kimi turizmin əsas əlamətlərinə aiddir:
 1. **İxtisaslaşdırılmış maddi-texniki baza;**
 2. **Spesifik təbii-antropogen resurslar;**
 3. **Yerində yerləşən xidmətlərin və xidmət texnologiyasının unikallığı;**
 4. **Formalaşan yeni idarəetmə sistemi;**
 5. **Yüksək ictimai, o cümlədən iqtisadi, sosial və siyasi əhəmiyyət kəsf etməsi.**
Turizmin sosial mahiyyəti aşağıdakılarla müəyyən olunur:
 - əhalinin asudə vaxtının təşkili;
 - fərqlərin yumşaldılması və cəmiyyətdə münaqişələrin xəbərdar edilməsi;
 - ayrı-ayrı insanlar və qruplar arasında yeni əlaqələrin formalaşması;
 - əhalinin təhsil və mədəni səviyyəsinin yüksəldilməsi;
 - mədəni dəyərlərin yayılması.
 Səfərin məqsədi turizmə aid fəaliyyət növlərini düzür müəyyən etməyə imkan verən ən mühüm xarakteristikadır. Turizmi digər fəaliyyət növlərindən ayıran meyar ondan ibarətdir ki, səfərin məqsədi gəlmə yerlərindəki mənbədən ödənilən fəaliyyətin həyata keçirilməsi olmamalıdır. Səfərin məqsədləri onun motivasiyasına aiddir. İnsanın davranışı həmişə motivasiyadır. Turist motivasiyası insanın fərdi fizioloji, psixoloji xüsusiyyətlərindən, baxışlarından, maraqlarından, həvəsindən, peşəsindən, təhsilindən və s. asılı olaraq turizm sferasında rekreasiya və digər tələblərin ödənilməsinə yönəldilmiş kompleks məqsədlər, meyillər kimi nəzərdən keçirilir. Turizmin funksiyalarına aiddir:
 - sağlamlıq;
 - maarifləndirici;
 - rabitə (kommunikabel);
 - təəssüratların dəyişməsinə tələbatların ödənilməsi;
 - yerdəyişmə yerinin dəyişməsinə tələbatların ödənilməsi;
 - turistin tələblərinə uyğun olaraq iqtisadi nemətlərin və xidmətlərin təqdim edilməsi;
 - insanların asudə vaxtının səmərəli istifadə edilməsi;
 - sosial-iqtisadi infrastrukturunu və ölkələrin və xalqların arasındakı əlaqələrinin zənginləşdirir.
Turizm çox aspektli hadisə kimi çoxlu sayda funksiyaları yerinə yetirir ki, onları bir neçə böyük qrupa ayırmaq olar:
1. Sosial humanitar funksiyalar:
 - maarifləndirici – təhsil funksiyası – həm öz regionunun və ölkəsinin, həm də digər ölkələrin və xalqlarının tarixi, təbii, mədəniyyəti ilə tanışlıq, biliklərin əldə olunması və zənginləşməsi;
 - tərbiyələndirici, yəni mədəni-əxlaqi və estetik keyfiyyətlərin formalaşması, ətraf mühitə sevgi hissinin aşılanması;
 - mədəni – vətəndaşların mədəni səviyyəsinin yüksəldilməsi;
 - sağlamlaşdırıcı-organizmin fiziki, aqli, psixi, emosional vəziyyətinin qorunub saxlanması və bərpası üçün təbii amillərdən səmərəli istifadə olunması, adaptiv imkanların inkişafı, əmək qabiliyyətinin bərpası;
 - idman – ümumi fiziki hazırlığın möhkəmlənməsinə, eləcə də fiziki sağlamlığın müxtəlif tərəflərinin inkişafına səbəb olan turizm texnikası üzrə xüsusi hazırlıq;
Ardı var...
F.M.Qarayev,
BDU-nun dosenti